

Hvør vinnur norska Stórtingsvalið -

Arbeidaraflakkurin - ella teir borgarligu?

Um hetta skrivar GUTTORM HANSEN í AKTUELL:

Det var forleden en som spurte meg: Hvorfor skriver du ikke om stortingsvalget? Han siktet til det jeg skrev om i denne spalten.

La meg da denne gangen skrive litt om stortingsvalget. Det skrives om det dagstøtt nå i nesten alle aviser. En rekke regnekunstnere på valgtallenes vanskelige område er ute og lufte sine spådommer. Jeg vil ikke innlate meg på det. Jeg til bare si dette. Når det nå slås fast matematisk med nesten 100 pst. sikkerhet i en del borgerlige aviser at Arbeiderpartiet ikke kan vinne flertallet alene ved dette valget, er det naturligvis tøv. To-tre måneder før det svenske valget i fjor høst, opplevde vi akkurat det samme. Den gang var de borgerlige aviser mest opptatt av å diskutere hvordan den nye borgerlige regjering skulle dannes, hvem som skulle være sjef og hvordan den skulle etableres. Det ble ingen svensk borgerlig regjering. Tvert om ble det et sosialdemokratisk flertall i Riksdagen. Igjen og igjen er det grunn til å minne om at valg også er politikk, ikke bare matematikk.

Arbeiderpartiet har ikke store sjansene, ifølge en middagsavis i Oslo. Det skyldes bl. a. øden håpløst foredelde måte partiet vender seg til velgerne på. Det har sannsynligvis noe med det å gjøre at Arbeiderpartiets representanter ikke har reist ut på torgene lørdags formiddag med margarinkasse og bedt folk om å stemme på seg. Moderne valgkampmetoder kan diskuteres, og det kan være mange oppfatninger om dem. Noen metoder er sikkert bra, andre er mest oppstyr. Det som imidlertid er aldeles

sikkert når det gjelder Arbeiderpartiet, er at det er partiets politikk. Det er ikke enmannskretser med enmannsrepresentanter som står til ansvar for sine personlige oppfatninger alene det her gjelder. Her gjelder det et partis politikk, og det økjendishysteri som av og til griper om seg også i det politiske liv, tror jeg en skal være

det norske samfunnet, som er det viktigste i vårt politiske arbeid. Og derfor må vi, selv om det skjer med noe som blir sett på som «håpløst foredelde metoder», søke å bringe programmet i forgrunnen. Vi innbyr ikke norske velgere til personvalg, men til et valg mellom to politiske alternativer, det borgerlige og Arbeiderpartiet.

Vil dette stortingsvalget bli et skattevalg? Mange mener det. Og for så vidt er ikke det noe dårlig grunnlag for et politisk valg. Skatteordningen som den borgerlige regjering la fram og som det borgerlige flertall vedtok i Stortinget, er på mange måter vel egnet til å ta en politisk debatt på. Det er en teknisk omlegging av omsetningsavgift, og så er det skattelettelse til dem som tjener mest. Så enkelt er det i virkeligheten. Jeg vet at det gis uttrykk for at dette er en reform i det hele tatt. Hele den verdige skjevhet som vår skattelovgivning har, er bibeholdt. Arbeiderpartiet har lagt fram sitt eget skatteforslag. Det er et forslag som tar sikte på å lage en ny skatteordning over en 4-årsperiode, og der en gjennom en rekke tiltak vil søke å rette opp skjevhetene i beskatningen, den skjevhet som består i at lønnsstakerne i dag beskattes fullstendig, mens andre grupper slipper unna. Det oppnår en selvfølgelig ikke med å legge om til en 20 pst. moms. En kan fange inn noe forbruk på den måten, mens andre skattetilbehør blir like unyttet som de har vært. Derfor tror jeg at et skattevalg ikke vil være av veien å få. Folk vil ikke ha så vanskelig for å skjønne disse sakene som noen tror. En debatt om skattene vil også gi muligheter for å legge fram hele Arbeiderpartiet syn på samfunnsoppbyggingen.

Per Borten

forsiktig med. Et parti som Arbeiderpartiet skal kanskje også personifisere politikken. Man må imidlertid ikke glemme at dette partiet er et kollektiv, at fellesskap, som sammen forsøker å virkeliggjøre en politisk linje som partiets landsmøte har trukket opp. Vi er ikke i Stortinget for vår sjarmes skyld for vår dyktige replikkunst eller vår taleferdighets skyld. Alt det er bra for dem som har det, men det er bare utvendighet. Det er et forpliktende program for et parti som vil omforme

Men først og fremst er stortingsvalget den 7. og 8. september et regjeringsvalg.

De borgerlige partier har alle erklært seg villige til å fortsette i regjering sammen. Ikke et parti har tatt noe forbehold på noe område. Situasjonen er altså helt akklaret, og der er godt. Dermed vil folket stå overfor to regjeringalternativer, entene en fortsatt regjering. Borten eller en Arbeiderparti-regjering. Alle velgere vil vite at det ikke eksisterer andre muligheter. Det finnes jo en del som gjerne kunne tenke seg noe annet og som også gjerne ville dagdømme om at det fantes en tredje kombinasjon. Den finnes ikke ved dette valget, det er klarlagt.

Det er noen som spør: Er det da så fryktelig om å gjøre

hvem det er som har regjeringsmakten?

Til dem som spør slik, vil jeg si: Hvem som har regjeringsmakten, er avgjørende for hvordan utviklingen skal styres i tiden framover. Det er store samfunnsspørsmål som krever sin løsning akkurat nå i disse verdige forandringens tid. Da er det ikke likegyldig om det andre politiske synet som skal være bestemmende. Det er ikke likegyldig om det er de borgerlige politikere med avvisning av samfunnets ansvar eller styingsplikt, eller om det er Arbeiderpartiet som, i pakt med de gamle idealer, framholder solidaritetsplikten som den viktigste ledetråd i hverdagens politikk.

Mitt inntrykk er at det er mange som forstår dette.

Alt arbeid ...

(Framhald frá 1. síðu)

nr. 1002. Játtað.

h) As. Balslev & Co. til goymsluhús á matr. nr. 1406. Játtað, treytað av at heilsu-nevndin kann geva sitt viðmæli.

i) Martinu Nielsen til bilskur á matr. nr. 10002d. Játtað, treytað av, at skúrurin verður settur 2,5 m frá marki og 5,0 m frá vegi.

g) Hans Hansen til hjall á matr. nr. 646h. Játtað.

k) Peturi á Krákusteini á matr. nr. 654 l. Játtað (húsin verða sett eftir ávísing frá býarverkfrøðinginum).

l) Jonhard Jacobsen á matr. nr. 683m. Játtað.

m) Joen H. Røsvik á 678a. Játtað við teirri treyt, at húsin skulu hava reising sambært býarplansnevndina.

n) Skriv frá matrikulstovuni viðv. sundurbýti av matr. nr. 734 hjá Bent R. Rubeksen. Matrikulstovan svarar, at tá vegatogongdin ikki er í lagi, ber ikki til fyríbils at játta umsóknini. Býráðið tók somu støðu.

o) Av matr. nr. 1216 hjá Hans Hilmar Dam. Játtað at geva viðmæli.

p) Um broytan av markinum millum matr. nr. 899 s og f. Samtykt at geva viðmæli til at 5 m fram við eysturmarkinum

á matr. nr. 899s verða lagdar aftrat hesum matr. nr. Til spurningin um gøtu tvørtur um matr. nr. 899 a, verður ongin støða tikin.

Umsókn frá:

q) Sorin M. Justinussen um sundurbýti av einum grundøki burtur av ogn hansara matr. nr. 1456. Ikki játtað, tá reglulig vegatogongd til økið ikki fæst í løtuni, men nevndin vísir til annað økið.

r) Olafi á Lava um útstykk-ingarloyvi av matr. nr. 712. Samtykt at útstykkning bert kann fara fram sambært býarplanin og annars við vanligum treytum.

s) Bræf frá Føroya Landsstýri um at fáa til keyps 3 m burtur av ogn kommununnar, matr. nr. 645a, við Jónas Broncksgøtu. Ein minnliti i nevndini mælir til at landsstýri fer umbiðna øki til leigu fyri kr. 4 um árið, soleingi sum kommunan ikki sjálf fær brúk fyri tí. Hetta fall. Samtykt varð ikki at lata økið.

t) Skriv frá William Heinesen viðv. reglularn av Dalagøtu. Ikki játtað.

Seinasta mál á skránni var takkarskriv frá Borgarstjórn Reykjavíkar.

Fundur fyri læstum hurðum.

Fortollaðar hvítar syndir

Tað er fjøra í landskassanum, og tað fjarar framvegis, gjarið er komið undan, og um tú fert at skrava eftir botninum, óttist eg fyr, at einasti fongur tú fert er onkur sandmaður sum sløðist eftir í tí hálvirru mór uni.

Ein orsökini til hetta er, at tollintøkurnar gjordust 5 milj. kr. minni enn vænta.

Tað sigur seg sjálvt, at nakað er galið tá ið eitt land baserar sínar inntøkur uppá smálastir hjá einum bólk av fólkunum, eitt nú at roykja, at fáa ser eitt glas, dansa, ella ganga til kvikmyndir, tó so, rætt skal

vera rætt, tað er ókeypist at flenna innantanna — enn, ikki tí, tað er einki at flenna at. Men aftur til sakina, henda skipanin skal ótvíð uppfatast sum eitt slag av landsfórligum um straffidómi, og er eisini meintur soleiðis. Hetta er fullkomulig malplasa, hin áður umtalaði bólkur er minst líka góður samfelagsborgari sum tey lýtarleysu, ja eftir figgarligum meti betri, tey gjalda jú meira.

Sum eitt «kuriosum» kann eg nevna, at Adolf Hitler, sáli, hvørki roykti ella drakk, ja hann gekk enná so langt, at hann var fanatiskur vegetarianari. Churchill, (somuleiðis sáli) harafturimóti, bæði roykti og

drakk, ei heldur segði hann seg undan at taka lut í teimum stuttuleikum, ið hetta livið nú einaferð hevur at bjóða.

Eg skal ikki siga meira um teir báðar jassarnar, so kunnú fólk sjálvi meta um, hvør var meira menniskjansligur, Hitler hin lýtarleysi, ella Churchill hin lastafulli.

Sum áður nevnt, tað ber ikki til ferð eftir ferð, at økja um prísir á smástuttuleikum fólkens. Eitt úrslit av hesum politikki er, at ongin longur roykir fabrikeraðar sigarettir, eg kenni ið hvussu so er ongan, øll balla. Ein og hvør kann rokna út, at tollintøkurnar eru minkaðar samsvarandi, og

heldur hetta lagi fram, kunnú vit rokna við, at vegna figgarligar trupulleikar, kvittar fólk seg við sínar smásyndir.

Men menniskjur eru menniskjur, tey skulu avrægera syndursvegna; og eg sigi bara, Gud náði tað landsstýri, ið skal halda skil á 40.000 gleðisleysum, lýtarleysum fanatikarum, tá vænti eg, at smár syndir verða stórar; tí sum tað eitur i einum sjónleiki um Robespierre — Robespierre er lýtarleysur, hann verður ræðuligur — og rætt er tað, Robespierre gjørdist ræðuligur.

Snooprikur.